

акварелі стають популярними – і Елла та Анджей Банахи, які заопікувались Никифором: виставками, популяризацією його творчості, всіма побутовими питаннями, і ще за життя художника видали книгу «Історія про Никифора». Популярність прийшла швидко, принесла забезпеченість, але одне лишилося незмінним – Никифорова самотність. У самотності він пише свій «Бенкет художників» – втілення мрії про спілкування на рівних з іншими геніями, бенкет не стільки тіла, скільки духу – картину, що має виразні ознаки сакральності. Але найбільше просякнутий самотністю один із останніх автопортретів із підписом «Нікого немає поряд з Никифором».

Геній, який не знав батька, не пізнав досталь материнської любові й ніколи не знав справжньої прихильності чи дружби «нормальних» людей, творив, задивлений у світ і в себе, не переймаючись думкою оточення. Гроші й майно перейшли після його смерті до держави, картини стали власністю музею у Новому Сончі. До сьогодні точаться суперечки, ким за національністю був Никифор – українцем чи поляком – у той час, як він жив, прив'язаний до русинської Криниці, й не хотів іншого світу поза нею, а по смерті став її *genius loci*.

ЛІТЕРАТУРА

1. р. Коломієць. Никифор Дровняк, Харків 2020, с. 3
2. O. Bihalji-Merin. *Modern Primitives: Masters of Naive Painting*, New York, 1961, s. 143
3. Nikifor. <https://culture.pl/pl/tworca/nikifor>
4. Uljana Cholodova. Никифор Криницький, чи Епіфаній Дровняк – феномен особистості. URL: <https://czasopisma.kul.pl/index.php/teka/article/view/13382>

Павло ДЕМЧУК

*Здобувач третього освітнього-наукового рівня вищої освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
pasha123dem@gmail.com*

ЗАНЕПАД ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Гуманістичні цінності є важливою частиною людського буття. Вони забезпечують життєву гармонію та розвиток особистості. В умовах війни ці цінності нівелюються, що неодмінно призводить до їх занепаду.

Російсько-українська війна, що триває з 2014 року і донині, викликала занепад гуманістичних цінностей в обох країнах. Український народ

вимушений захищатись від російського терору. Російський народ під впливом пропаганди та через активну дію їх силових структур, що придушує інакомислення всередині держави, не воліє в більшості до припинення військових дій.

До основних тез даної теми я б привів наступні:

– За час війни було порушено основні принципи гуманістичних цінностей, зокрема - право на життя, свободу та достоїнство людини.

– Окремі групи населення були позбавлені можливості розвиватися та виражати свої погляди, що є порушенням принципу свободи людини, не говорячи про те, що втратили, також, домівки та базові потреби для подальшого існування.

– Збройний конфлікт також призвів до серйозних порушень прав людини, таких як насильство, знущання, тортури та інші форми фізичного й психологічного насильства. В умовах повномасштабного вторгнення, російська сторона не цурається застосовувати терор, а саме постійні ракетні атаки проти як військових, так і цивільних об'єктів, а також робить спроби знищити об'єкти критичної інфраструктури [1] [2]

– Занепад гуманістичних цінностей в умовах війни сприяє формуванню військової культури, яка віддаляє суспільство від гуманістичних ідеалів.

– Окремі підрозділи військових формувань, які здійснювали злочини війни, мають стати перед правосуддям і бути покарані за свої дії. Міжнародне суспільство розуміє це, і вже запустило процес [3]

– Протидією занепаду гуманістичних цінностей в умовах війни може виступати розвиток громадської свідомості, зокрема підвищення рівня громадської освіти та інформаційної культури, Захист гуманістичних цінностей є важливим завданням не лише у російсько-українській війні, але й у всьому світі, де зберігається можливість конфліктів та порушень прав людини.

– Відновлення гуманістичних цінностей в умовах цієї війни можливе завдяки розумінню важливості діалогу, поваги до інших поглядів та національних інтересів, але виключно на засадах національної справедливості, що означало б повагу до державних кордонів та українського народу, як самостійного етносу. На жаль, на даний момент і в даних умовах важко виділити будь-який інший метод вирішення конфлікту, окрім як військового

– Необхідність збереження гуманістичних цінностей відображається в різних аспектах суспільного життя, таких як освіта, мистецтво, політика, правосуддя, міжнародні відносини та інші сфери.

– Створення громадських організацій, що займаються захистом прав людини та зміцненням гуманістичних цінностей, є важливим елементом боротьби з насильством та дискримінацією.

– Українська армія, також, виступає інструментом превентивності ескалації занепаду гуманістичних цінностей, так як захищає український народ від продовження поширення терору на неокуповані терени України.

– Щодо окупованих територій, то Україна та міжнародні організації ведуть активний діалог з РФ щодо неприпустимості продовження терору із закликом залишити територію України та перевести вирішення конфлікту в політично-дипломатичну площину, але на засадах національної справедливості (тобто виходу російських військ із території України та встановленню державних кордонів станом на 1991 рік)

– Захист гуманістичних цінностей є не лише національним завданням, але й міжнародним, оскільки загроза насильству та порушенням прав людини існує в усьому світі.

– Співпраця між національними та міжнародними організаціями, які займаються захистом прав людини та зміцненням гуманістичних цінностей, є необхідною для успішної боротьби з насильством та дискримінацією.

– Розуміння важливості гуманістичних цінностей та їх захист є ключовим для збереження гармонії та розвитку людського суспільства в цілому.

Отже, занепад гуманістичних цінностей в умовах російсько-української війни є серйозною проблемою, яка стосується не лише конфлікту в цих країнах, а й суспільства в цілому. Насильство, дискримінація, порушення прав людини та інші форми агресії проти особистості породжують негативні наслідки, які не тільки вражають постраждалих, але й підривають основи демократичного суспільства. Тому важливо зробити все можливе, щоб захистити та зміцнити гуманістичні цінності.

Одним із шляхів досягнення цієї мети є підвищення рівня освіти, зокрема виховання людей з розумінням важливості гуманістичних цінностей, розвиток критичного мислення, толерантності та поваги до інших. Крім того, необхідно забезпечити захист прав людини та створення ефективної правової системи, що здатна захистити кожного громадянина.

Потужна армія країни, що захищається, також в певній мірі протидіє терору, що як наслідок працює як превентивний інструмент щодо захисту гуманістичних цінностей людей і вистоює право на самобутність народу.

Важливим є створення та розвиток міжнародних механізмів захисту прав людини, які здатні реагувати на порушення цих прав та забезпечити їх захист.

Важливо зрозуміти, що гуманістичні цінності не є властиві лише певному народу чи країні, а є загальнолюдськими. Захист цих цінностей є завданням кожного з нас, адже вони визначають характер людського буття і сприяють його розвитку. Тому, тільки шляхом спільної роботи та зусиль можна зберегти та відновити гуманістичні цінності в умовах війни та підняти їх на новий рівень розвитку.

Як висновок, можна сказати, що занепад гуманістичних цінностей в умовах російсько-української війни є серйозним викликом для нашого суспільства. Проте, шляхом військового захисту держави, за постійної підтримки держав-союзниць, міжнародної співпраці, розвитком освіти, правової системи, громадських ініціатив ми можемо захистити та зміцнити ці цінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Російські ракетні удари по цивільним об'єктам під час російсько-української війни URL: <https://tsn.ua/ato/rf-zavdala-chergovih-raketnih-udariv-po-civilniyi-ob-yektah-golovni-novini-z-frontu-vid-genshtabu-zsu-2298766.html>
2. Удари по об'єктах критичної інфраструктури України під час російсько-української війни URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3616354-raketi-rf-vdarili-po-izumskomu-rajonu-poraneni-troe-pracivnikiv-kriticnoi-infrastrukturi.html>
3. Про необхідність покарання військових злочинців в умовах російсько-української війни URL: <https://zn.ua/ukr/internal/chi-nablizit-2023-rik-pokarannja-rosijskikh-vojennikh-zlochintiv.html>

Олег ВЕРЕЩАГІН

*Здобувач третього освітнього-наукового рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна*

ЦІННІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИЗАЙНУ В СТИЛІ МІЛІТАРІ

Функціональний потенціал та світоглядно-виховне значення мілітарної складової, у будь-яких проявах, складно перецінити. Саме тому, досить часто залишається поза увагою дослідників. Між тим, дизайн у стилі мілітарі, формуючи естетику повсякденного простору сучасної людини, сприяє пробудженню інтересу до проблеми гендерної рівності, зокрема шляхом зрушення від стереотипів щодо того, який одяг повинна носити